Yard?m ?steme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yard?m ?steme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32884

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yard?m ?steme Ölçe?i (Y?Ö), bireylerin çe?itli ba?lamlarda yard?m isteme davran??? ve e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? öz-bildirim tipi bir psikometrik araçt?r. Ölçek, özellikle akademik ve ki?isel zorluklar kar??s?nda destek arama motivasyonlar?n? ve engellerini de?erlendirmeyi hedefler. Canan Koç taraf?ndan 2016 y?l?nda geli?tirilen bu araç, Türk kültürüne uygun olarak yap?land?r?lm?? ve geçerlik ile güvenirlik çal??malar? tamamlanarak kullan?ma sunulmu?tur. Y?Ö, psikoloji, rehberlik ve dan??manl?k alanlar?nda bireylerin destek sistemlerine eri?imini incelemek için önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Ölçek, toplamda 17 maddeden olu?makta ve dört temel alt boyutu içermektedir. Derecelendirme sistemi 5'li Likert Ölçe?i format?nda olup, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? beyan etmelerini gerektirir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, ilgili alanyaz?n taramas? ve kapsaml? istatistiksel analizleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yard?m ?steme Ölçe?i, Y?Ö, Yard?m isteme davran???, Psikometrik Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Canan Koç

Amaç

Yard?m ?steme Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin zorluklarla kar??la?t?klar?nda ba?kalar?ndan destek arama e?ilimlerini, bu süreçteki tutumlar?n? ve olas? engelleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle e?itim ve psikolojik dan??manl?k ortamlar?nda, ö?rencilerin akademik ba?ar?s?zl?k, ki?isel krizler veya duygusal s?k?nt?lar kar??s?nda profesyonel yard?m kaynaklar?na ba?vurma düzeylerini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Bu araç sayesinde ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar, bireylerin yard?m isteme konusundaki motivasyonlar?n? etkileyen faktörleri (örne?in, utanç, ba??ms?zl?k arzusu, sosyal stigma) daha derinlemesine anlayabilirler. Ölçe?in birincil hedefi, yard?m isteme davran??? üzerindeki engelleri tan?mlayarak, bu engelleri a?maya yönelik etkili müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine bilimsel zemin haz?rlamakt?r.

Yap?

Yard?m ?steme Ölçe?i (Y?Ö), yard?m isteme davran???n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tmak

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, 4 alt boyut ve 17 maddeden olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, bireyin yard?m arama sürecinin farkl? yönlerini temsil etmektedir. Her bir alt boyut, bireyin yard?m istemeye yönelik alg?lar?n?, duygusal tepkilerini ve davran??sal e?ilimlerini ayr? ayr? de?erlendirir.

Y?Ö'nün ölçtü?ü yap?, sadece yard?m arama eylemini de?il, ayn? zamanda bu eyleme e?lik eden bili?sel ve duyu?sal süreçleri de kapsar. Ölçek maddeleri, Likert Ölçe?i format?nda (1= kesinlikle kat?l?yorum, 5=kesinlikle kat?lm?yorum) yan?tlanmakta olup, yüksek puanlar genellikle yard?m isteme e?iliminin yüksek oldu?unu veya ilgili olumlu tutumlar? gösterir (ancak bu, alt boyutlar?n spesifik içeri?ine göre de?i?ebilir).

Geçerlik

Yard?m ?steme Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Orijinal çal??mada (Koç, 2016), yap? geçerli?ini incelemek üzere öncelikle aç?mlay?c? ve ard?ndan do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler sonucunda ölçe?in 4 alt boyutlu yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u tespit edilmi?tir.

Geçerlik çal??malar?na dair detayl? istatistiksel veriler, özellikle faktör yükleri ve model uyum indeksleri, Koç'un (2016) makalesinde sunulmu?tur. Bu veriler, ölçe?in Türk popülasyonunda yard?m isteme yap?s?n? ölçmede yeterli yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizi, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Y?Ö'nün iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Koç (2016) taraf?ndan yürütülen çal??mada elde edilen güvenirlik katsay?lar?, hem ölçe?in genelinde hem de 4 alt boyutunun her birinde kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, Yard?m ?steme Ölçe?i'nin psikometrik aç?dan sa?lam ve tekrarlanabilir ölçümler sunabilen bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Yard?m ?steme Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak için faktör analizi kullan?lm??t?r. Analizler sonucunda ölçe?in 17 madde ile temsil edilen 4 farkl? alt boyuta ayr?ld??? belirlenmi?tir. Bu dört alt boyut, yard?m isteme sürecinin farkl? bile?enlerini (örne?in, alg?lanan yarar, yard?m isteme korkusu, sosyal destek beklentisi) temsil etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aç?mlay?c? faktör analizi (AFA), maddelerin faktörlere da??l?m?n? optimize ederken, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen 4 faktörlü yap?n?n (modellerin) veri setine ne kadar uydu?unu test etmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n geçerli oldu?unu ve ölçülen yap?n?n dört farkl?, ancak ili?kili bile?enden olu?tu?unu do?rulam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Öz-bildirim (Self-Report) Ölçe?i

Maddeler ve Boyutlar: 4 alt boyut ve 17 madde

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i (1= kesinlikle kat?l?yorum, 5=kesinlikle kat?lm?yorum)

Dil Durumu: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç Yeti?kinler (Ö?renciler)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir. Puanlama, ters maddeler dikkate al?narak alt boyutlar ve genel toplam üzerinden yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Yard?m Arama, Psikolojik Dan??manl?k, Ö?renci, Öz-Bildirim, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresi: ccanankoc@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Koç, C. (2016). Yard?m ?steme Ölçe?i (Y?Ö): Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17*(1), 1-17.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirme y?l? 2016'd?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar Canan Koç ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan akademik ara?t?rmalar

ARABPSYCHOLOGY.COM

için genellikle izinler yazardan talep edilmektedir. ?leti?im e-posta adresi: ccanankoc@gmail.com

Ölçe?in tam metni ve detayl? psikometrik sonuçlar?, Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanan makalede yer almaktad?r. Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: kefad.ahievran.edu.tr. Ayr?ca, ölçe?e ait ba?ka bir PDF sürümü de mevcuttur: yardim-isteme-olcegi-yio-toad.pdf.

Kaynaklar

Koç, C. (2016). Yard?m ?steme Ölçe?i (Y?Ö): Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17*(1), 1-17.

Yard?m ?steme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu bölüm, ölçek maddeleri yay?mland???nda buraya eklenmek üzere ayr?lm??t?r. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerinin tam listesi için yukar?da belirtilen Koç (2016) makalesine ba?vurmalar? gerekmektedir.

Ölçek, toplamda 17 maddeden olu?maktad?r ve kat?l?mc?lar 5'li Likert Ölçe?i üzerinden yan?t vermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM